

Call for proposals /kvietimas teikti

paraiškas/ – oficialus institucijos pasiūlymas teikti projektų paraiškas finansinei ar kt. paramai gauti. Paprastai paskelbiamos konkurso sąlygos, paraiškos formos ir galutinė data.

Camera /kino kamera/ – aparatas, skirtas užfiksuoti vieną po kito einančius fotografinius vaizdus. Pagrindinis kino kūrėjų įrankis. Kino kamera veikia tais pačiais principais kaip ir fotoaparatas, tačiau pagrindinis skirtumas tas, kad kino kamera užfiksuoja ne vieną vaizdą, o seriją vienas po kito laike einančių vaizdų tam tikrais laiko intervalais. Šitai užfiksuotą vaizdą rodant ekrane sukuriama nenutrūkstamo veiksmo įspūdis.

Camera angle /kamos padėtis/ – kameros padėtis aikštelėje pagal aukštį, atstumą ir ryškumą filmuojant sceną. Kameros padėtis nulemia ne tik tai, kas bus nufilmuota ir pateks į filmą, bet ir kaip, koku rakursu žiūrovai matys filme vykstančius įvykius. Kameros padėties parinkimas svarbus ne tik užfiksuoti filmo veiksmą, tai nulemia filmo estetiką, perteikia personažų psichologines būsenas, filmo atmosferą.

Cameraman /operatorius/ – kino profesija, kurios atstovai dirba kameros grupėje ir yra atsakingi už kameros valdymą.

Cast /aktorių sudėtis/ – filmo aktoriai (pagrindinių ir antraeilį vaidmenų atlikėjai, masuotė).

Casting /aktorių atranka/ – vaidmenų atlikėjų filme paieška ir atranka.

Casting director /aktorių atrankos vadovas/ – asmuo, atsakingas už vaidmens atlikėjų filme paiešką, atranką, vaidmenų paskirstymą.

CEPI (Coordination Européenne des Producteurs Indépendants) /Europos nepriklausomų prodiuserių koordinavimas/ – 15 asociacijų ir 4000 TV bei kino prodiuserių vienijanti institucija, įsikūrusi Briuselyje.

Cinema /kinas, kino teatras/ – 1) ekrano kūrinių, skirstomų pagal rūšį (vaidybinis, dokumentinis, animacinis), žanrą (komedija, drama, nuotykių, trileris), techninius duomenis (nebylusis, garsinis), mokyklas (ekspresionistinis, neorealistas), šalis (amerikiečių, prancūzų, vokiečių), komercinis ar autorinis ir t.t., visuma; 2) pastatas, kuriame nuolat rodomi filmai; 3) kino seansas, t.y. filmo rodimas ekrane.

Cinema heritage /kino paveldas/ – per visą kino istoriją sukurti filmai, kurie yra svarbi Europos bei kitų šalių istorijos, kultūros ir visuomenės gyvenimo dalis. 2000 m. gegužės mėn. Europos Taryba priėmė rezoliuciją dėl kino paveldo apsaugos ir išsaugojimo. Kino paveldas turi būti sisteminamas, saugomas, kataloguojamas, restauruojamas, prieinamas edukacinėms, mokslinėms, kultūrinėms reikmėms. 2001 m. buvo priimta konven-

cija Europos konvencija dėl audiovizualinio paveldo apsaugos. (žr. **European Convention for the protection of the audiovisual heritage**)

Cinemascope /plačiaekranis kinas/ – formatas, atsiradęs XX a. 6-ojo dešimt. pradžioje JAV (1953 m. „Twentieth Century Fox“ studijoje pasirodė pirmasis filmas – Henry'io Kosterio „Tunika“), siekiant didesnės filmų komercinės sėkmės.

Cinematheque /sinemateka/ – organizacija, atsakinga už filmų komplektavimą, saugojimą, restauravimą, jų sklaidą ir pristatymą publikai. Šis sklaidos aspektas skiria sinemateką nuo panašių institucijų: filmų archyvų, filmotekų.

Cinematograph /kinematografas/ – 1) kino aparato, kurį 1895 m. sukonstravo broliai Lumière'ai, pavadinimas; 2) pirmieji kino aparatai, skirti fotografškai užfiksuoti judančius objektus ir paskui rodyti juos ekrane; 3) kino menas ir technika.

Cinematographer /vyriausiasis operatorius/ operatorius statytojas/ – viena iš pagrindinių kino profesijų. Operatorius statytojas yra atsakingas už filmo vaizdo sukūrimą nuo pat pradinio gamybos etapo iki standartinės kopijos pagaminimo. Operatorius statytojas vadovauja visai kameros grupei: apšvietėjams, asistentams.

Cinematographic and other audiovisual works /kino ir kiti audiovizualiniai kūriniai/ – audiovizualinei produkcijai priklauso bet kokio ilgio ir trukmės judantys vaizdai: vaidybiniai, animaciniai, dokumentiniai. Kino produkcija taip pat priklauso audiovizualinei sričiai ir skirta rodyti kino teatre. Būdami dvejopos prigimties (garso ir vaizdo), audiovizualiniai kūriniai turi unikalių savybių, leidžiančių pasiekti didelę komercinę sėkmę bei pasireikšti plačioms kūrybinėms galimybėms. Dėl ekonominio ir kultūrinio aspektų Europos Sąjungos institucijos audiovizualiniams kūriniams turi taikyti rinkos ir verslo reikalavimus (pvz., reguliuojant valstybinę paramą), tačiau kartu atsižvelgti į kultūrinius veiksnius bei svarbą tautinei tapatybei.

Cinematography /kinematografija/ – 1) filmavimo menas ir metodai, kai parenkant apšvietimą ir kameros padėtį bei nustatymus fiksuojami kino vaizdai; 2) šviesos ir kameros procesų, apimančių filmų kūrybą, gamybą, rodimą kino salėse, kino sklaidą ir propagavimą, specialistų rengimą, visuma. Sąvoka, apimanti kūrybinę, techninę bei industrinę veiklą, susijusią su kinu. Sinonimas: kinas.

Clip /klipas/ – trumpas filmuotas, dažnai turintis siužetą kūrinėlis, pvz., reklamos klipas, muzikinis klipas. Dažnai naudojami specialūs efektai, greitas montžas.

Close up /stambus planas/ – sąlyginis objekto vaizdavimo dydis kadre. Stambus planas dažniausiai išskiria žmogaus veidą arba detales.

Closing credits /pabaigos titrai/ – Titrai, kuriuose išvardijami ne tik svarbiausi kūrėjai, bet ir visi prisidėję kuriant filmą ar TV programą. (žr. **Opening credits**)

Commissioning editor /TV arba fondo atstovas/ – televizijų ir kino fondų bei institucijų atstovai, finansuojantys arba perkantys televizijos filmą/programą iš nepriklausomų prodiuserių bei šitai formuojantys savo kanalo programą (TV atstovų atveju). Finansinės paramos dydis varijuoja nuo išankstinio pirkimo iki koproduksavimo, priklausomai nuo TV

kanalo susidomėjimo filmu, kūrėjų kvalifikacijos ir garsumo, filmo tematikos ir pan.

Completion bond guarantee /užbaigimo garantija/

– gamybos kompanijos ir banko arba finansų institucijos pasirašytas kontraktas, kuriuo prodiuseris įsipareigoja užbaigti filmą pagal numatytą ir banko ar finansų institucijos patvirtintą scenarijų, biudžetą, gamybos planą; arba laiduotojas (pvz., platintojas) įsipareigoja užbaigti filmą pagal numatytą scenarijų, biudžetą, gamybos planą, kuriuos patvirtino bankas ar finansų institucija, o filmo neužbaigimo atveju laiduotojas visiškai padengia banko ar finansų institucijos investuotą sumą į filmą.

Completion guarantor /laiduotojas/ – fizinis arba juridinis asmuo, įsipareigojantis neužbaigimo atveju visiškai padengti banko ar finansų institucijos investuotą sumą į filmą.

Contingency line /nenumatytos išlaidos/

– filmo gamybos išlaidos, kurios nebuvo numatytos biudžete. Paprastai gali sudaryti iki 10% biudžeto.

Contribution in kind /įnašas natūra/ – nefinansinė parama arba indėlis į projektą.

Co-production /koprodukcija, bendra gamyba/

– dviejų ar daugiau prodiuserių ar gamybos kompanijų bendradarbiavimas gaminant filmą ar filmų ciklą. Pirmoji koprodukcija Europoje prasidėjo po II pasaulinio karo, kai kaimyninės šalys sujungė savo finansinius išteklius ir kūrybines jėgas, siekdamos sustiprinti Europos kino industriją ir išplėsti jos rinką.

Copyright /autorinės teisės/ – išimtinės privatinės teisės į literatūros, mokslo ir meno kūrinių. Teisės numato, kaip kūrinių galima perdirbti, skelbti, platinti ir kaip už tai autoriui atlyginama. Audiovizualinio sektoriaus pagrindą sudaro autorinės ir gretutinės teisės, t.y., produktų ir paslaugų apsauga.

Costs of production /gamybos išlaidos/

– audiovizualinio kūrinio gamybos etapui reikalingos lėšos.

Council of Europe /Europos Taryba/

– seniausia Europoje politinė organizacija, įkurta 1949 m. ir vienijanti 46 šalis. Pagrindiniai tikslai: ginti žmogaus teises, parlamentinę demokratiją, teisės galiojimą, skleisti, propaguoti ir saugoti europines vertybes. Pagrindiniai Europos Tarybos teisės įrankiai audiovizualiniame sektoriuje yra Europos konvencija dėl televizijos be sienų ir Europos audiovizualinio paveldo konvencija. Eurimages bei Europos audiovizualinė observatorija yra Europos Tarybos iniciatyvos.

Countries with a low production capacity /šalys, kur žemas audiovizualinės gamybos lygis/

– tokiomis šalimis laikomos: Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Islandija, Kipras, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinas, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Vengrija.

Creative documentary /meninė dokumentika/

– dokumentikos rūšis, kai filme aiškiai atsispindi autoriaus požiūris į fiksuojamą objektą ar subjektą. Skiriasi nuo faktinės dokumentikos, televizijos reportažų.

Credits /titrai/ – asmenų, dalyvavusių kuriant ir gaminant filmą, sąrašas, nurodant, kokį darbą jie atliko. Šis sąrašas pasirodo filmo pradžioje arba pabaigoje, arba abu kartus.

Crew /filmavimo grupė/ – 1) žmonės, dalyvaujantys techniniame filmo kūrimo procese, dirbantys tam tikroje srityje (pvz., kameros, dailininkų, garso ir kt. grupėse); 2) techniniai ir kūrybiniai darbuotojai, susibūrę konkretaus filmo kūrimui ir gamybai.

Crossborder films /filmai, platinami už savo šalies ribų/ – filmai, platinami už savo šalies ribų arba turintys galimybę sudominti užsienio žiūrovus.

Cultural diversity /kultūrų įvairovė/ – kultūrų įvairovė, jos išsaugojimas ir propagavimas. Vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos politikos principų. 2001 m. lapkričio mėn. buvo priimta Visuotinė deklaracija ir veiksmų planas, siekiant išsaugoti kultūrinę įvairovę (*UNESCO – Universal Declaration and Action Plan on Cultural Diversity*).